Fylkesmannen i Møre og Romsdal

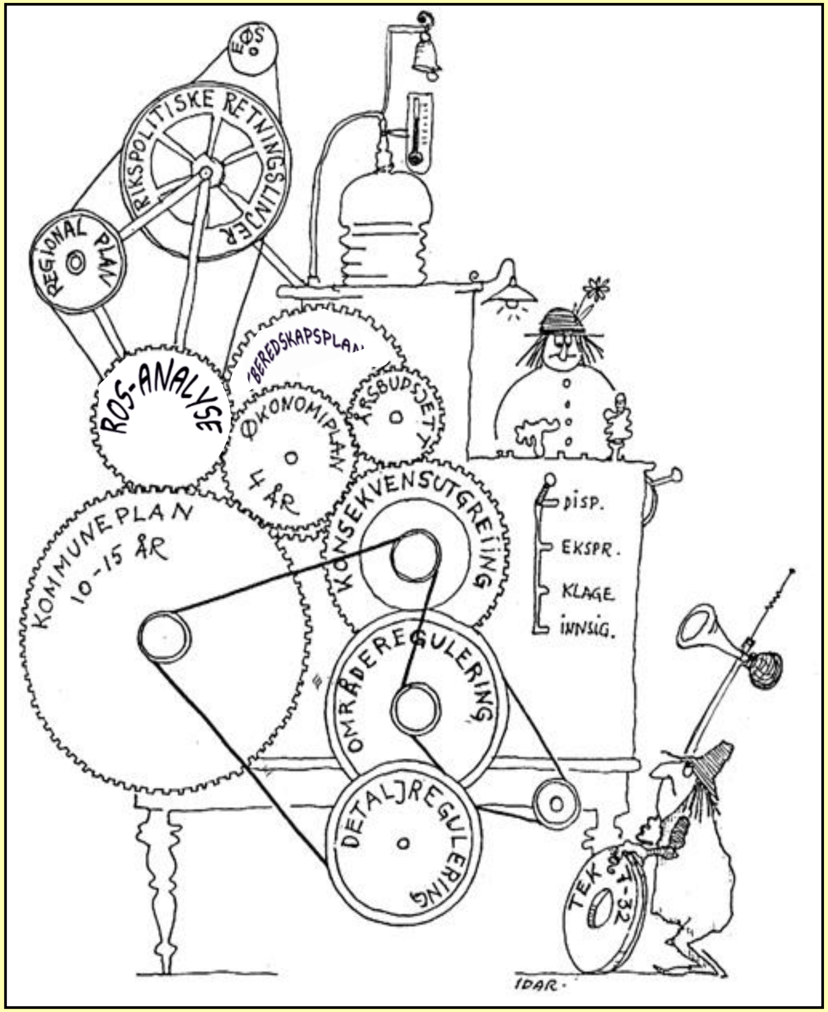

Slik lever dei der

Tilsynserfaringar frå Møre og Romsdal

Fagsamling for kommunale beredskapsmedarbeidarar
Finnøya, 11. juni 2014
Fylkesberedskapssjef Ketil Matvik Foldal

Hovudkonklusjonar [formidla til DSB og røvarbanden 5. mars 2014]

- Dette fungerer …
- God styring frå DSB & Co
  - ✓ Lov, forskrift, rettleiing, oppdrag, rapportering og tilsynsseminar(!)
  - ✓ Systemet heng i hop og fungerer!
- Opplevest som meiningsfullt
  - ✓ Systemet fungerer …
  - ✓ Gode tilbakemeldingar under vegs
  - ✓ Gir innsikt, kunnskap, inspirasjon
  - ✓ Etablerer kontaktar, byggjer nettverk
  - ✓ Gir effekt
- Sjølvsagt finst det forbetringspotensial – på alle nivå
  - ✓ Men bagatellar i det store bildet

Tilsyn – eit lite tilbakeblikk

Direktoratet for sivilt beredskap
samarbeid for sikkerhet

[redacted]

VEILEDER
FOR
PLANLEGGING OG GJENNOMFØRING AV
TILSYN MED SIVILT BEREDSKAP I
KOMMUNENE

Direktoratet for sivilt beredskap, mars 1998

Tilsyn – eit lite tilbakeblikk

- Første syklus: 1998 – 2003
- Andre syklus: 2003 – 2009 («rettleiingsmøte» frå 2007)
- Ingen tilsyn: 2010 – 2012
- Ny syklus 2013 – 2015

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Fireårig tilsynsplan 2013 – 2016

Plan for gjennomføring av tilsyn med kommunal beredskapsplikt

Første gong utarbeidd i 2013 – gjeld for perioden 2013 – 2016

Fylkesmennene sitt tilsyn med kommunal beredskapsplikt er heimla i sivilbeskyttelseslova § 29 og forskrift om kommunal beredskapsplikt § 10. Forskriftsparagrafen fastset også at tilsyna skal gjennomførast i samsvar med dei generelle føresegnene som er gitt i kommunelova sitt kapittel 10A.

Om den fireårige tilsynsplanen

Pålegg om gjennomføring av tilsyn vert gitt i embetsoppdraget. I embetsoppdraget for 2013 (resultatområde 53.4) vart det fastsett at fylkesmannen skal ha ein *årleg rullerande tilsynsplan* som over ein *fireårsperiode* omfattar minst eitt tilsyn i alle kommunar. Hos Fylkesmannen i Møre og Romsdal er den fireårige tilsynsplanen utarbeidd som eit vedlegg til kommunal- og beredskapsavdelinga sin årlege verksemdsplan (VP), og han blir rullert saman med denne. I praksis er den fireårige tilsynsplanen ein langsiktig strategisk plan som fastset prioriteringar og rekkefølgje, medan VP-en framleis fungerer som detaljplan for aktiviteten i inneverande år.

Premissar for strategisk planlegging

I tillegg til kravet om tilsyn i alle kommunar i løpet av ein fireårsperiode, er det i ei ullen formulering i embetsoppdraget sagt at:

> «Fylkesmannen skal på bakgrunn av resultat fra tilsyn og/eller særlig risikoutsatthet vurdere behov for å gjennomføre tilsyn som en oppfølging.»

Vi tolkar dette som ei føring om å legge konkrete forhold til grunn når tilsynsobjekt (kommunar) skal veljast ut, og at det er gitt opning for å bruke tilsyn som verkemiddel også utover ein gong kvart fjerde år.

Ved utarbeiding av den fireårige planen, vart «*lang tid sidan førre tilsyn*» identifisert som den viktigaste premissen for prioritering av rekkefølgje. Vi meiner det ikkje føreligg andre konkrete forhold som tilseier ei anna prioritering blant kommunane, og den langsiktige tilsynsplanen tek derfor utgangspunkt i den same rekkefølgja som under syklusen som vart avslutta i 2009[1]. Av praktiske omsyn har vi også lagt ei viss vekt på geografiske forhold. Å føre tilsyn med nabokommunar gir både føremoner for fylkesmannen si gjennomføring, og det legg til rette for at nabokommunar kan samarbeide om førebuingar og oppfølging etter tilsynet.

Om det er grunnlag for å justere rekkefølgja skal vurderast kvart år under utarbeiding av årleg VP og detaljplan for gjennomføring av årets tilsyn.

Plan for gjennomføring av tilsyn 2013 – 2016

Allereie i 2011 var det i embetsoppdraget gitt pålegg om gjennomføring av tilsyn, men sidan tilsynsheimelen ikkje kom før i oktober, vart det frå DSB gitt aksept for ikkje å starte opp med tilsyn dette året.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal gjennomføre heller ikkje tilsyn i 2012. Bakgrunnen for dette var både knytt til personellsituasjonen i beredskapsseksjonen, men vi vurderte det også som føremålstenleg å prioritere opplæringstiltak i kommunane det første året etter forskrift om kommunal beredskapsplikt var vedteken. Samstundes såg vi også føremoner ved heller å ta att «det tapte året» ved å gjennomføre alle tilsyna over ein meir kompakt treårsperiode.

[1] Fylkesmennene sin tidlegare tilsynsheimel fall bort i 2007 då nytt kapittel 10 A i kommunelova fastsette at Statens sitt tilsyn med kommunene berre kan gjennomførast når det føreligg heimel i særlovgjevinga. Slik heimel kom ikkje før med forskrift om kommunal beredskapsplikt som vart vedteken 07.10.2011. I perioden 2007-2009 vart derfor tilsyna erstatta av det vi i Møre og Romsdal kalla «rettleiingsmøte».

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Tabellen viser planlagde tilsyn i perioden 2013 – 2016.

2013			2014			2015			2016
K. nr.	Kommune	Når	K. nr.	Kommune	Når	K. nr.	Kommune	Når	Det er førebels ikkje lagt konkrete planar for tilsynsaktivitet i 2016. Vi ventar til vi har fleire erfaringar frå første tilsynssyklus og til det eventuelt føreligg nye styringssignal.
1519	Volda	26.09.2013	1539	Rauma	Veke 10	1554	Aure	Veke 9	
1516	Ulstein	01.10.2013	1535	Vestnes	Veke 10	1573	Halsa	Veke 9	
1528	Sykkylven	03.10.2013	1502	Midsund	Veke 12	1505	Smøla	Veke 12	
1547	Aukra	24.10.2013	1548	Fræna	Veke 12	1567	Averøy	Veke 12	
1520	Ørsta	23.10.2013	1546	Sandøy	Veke 14	1563	Rindal	Veke 17	
1532	Giske	05.11.2013	1523	Ørskog	Veke 14	1566	Surnadal	Veke 17	
1531	Sula	08.11.2013	1524	Norddal	Veke 21	1560	Sunndal	Veke 37	
1514	Sande	11.11.2013	1529	Skodje	Veke 21	1545	Tingvoll	Veke 37	
1551	Eide	12.11.2013	1526	Stordal	Veke 36	1557	Gjemnes	Veke 42	
1525	Stranda	13.11.2013	1534	Haram	Veke 36	1543	Nesset	Veke 42	
			1517	Hareid	Veke 38	1504	Kristiansund	Veke 43	
			1515	Herøy	Veke 38	1576	Molde	Veke 43	
			1511	Vanylven	Veke 42	1571	Ålesund	Veke 44	

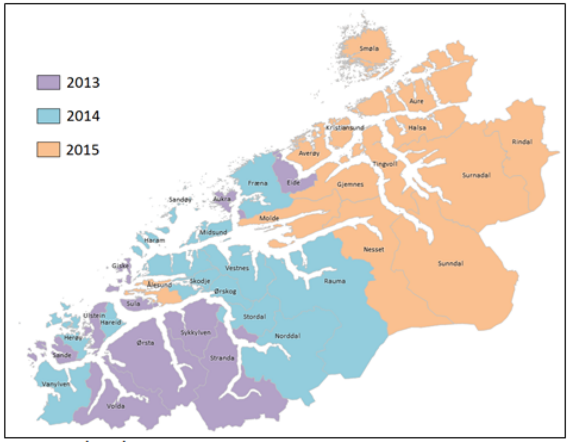

Kartet viser på sin måte planlagde tilsyn i perioden 2013 – 2016.

Tilsynsmetode, praktisk gjennomføring og revisjon

Når det gjeld tilsynsmetode og praktisk gjennomføring av det enkelte tilsynet viser embetsoppdraget til DSB sin tilsynsrettleiar frå 2012. Inntil vidare har vi ikkje sett det føremålstenleg å gjere vesentlege avvik frå retningslinjene som er trekte opp i rettleiaren.

Gjennomgang og evaluering av det første året med tilsyn etter ny forskrift og behovet for revisjon av denne tilsynsplanen og detaljgjennomføringa av tilsyna skal ha høg prioritet under arbeidet med VP for 2014. I samband med VP-arbeidet skal det også vurderast om – og eventuelt korleis, konkrete funn eller generelle trendar som er avdekte gjennom tilsyna skal følgjast opp.

Fireårig tilsynsplan 2013 – 2016

Tabellen viser planlagde tilsyn i perioden 2013 – 2016.

2013			2014			2015			2016
K. nr.	**Kommune**	**Når**	**K. nr.**	**Kommune**	**Når**	**K. nr.**	**Kommune**	**Når**	**Det er førebels ikkje lagt konkrete planar for tilsynsaktivitet i 2016. Vi ventar til vi har fleire erfaringar frå første tilsynssyklus og til det eventuelt føreligg nye styringssignal.**
1519	Volda	26.09.2013	1539	Rauma	Haust	1554	Aure		
1516	Ulstein	01.10.2013	1535	Vestnes	Haust	1573	Halsa		
1528	Sykkylven	03.10.2013	1502	Midsund	Mai/juni	1505	Smøla		
1547	Aukra	24.10.2013	1548	Fræna	Haust	1567	Averøy		
1520	Ørsta	23.10.2013	1546	Sandøy	10.06.2014	1563	Rindal		
1532	Giske	05.11.2013	1523	Ørskog	Haust	1566	Surnadal		
1531	Sula	08.11.2013	1524	Norddal	Mai/juni	1560	Sunndal		
1514	Sande	11.11.2013	1529	Skodje	Haust	1545	Tingvoll		
1551	Eide	12.11.2013	1526	Stordal	Haust	1557	Gjemnes		
1525	Stranda	13.11.2013	1534	Haram	Mai/juni	1543	Nesset		
			1517	Hareid	Haust	1504	Kristiansund		
			1515	Herøy	Haust	1576	Molde		
			1511	Vanylven	Haust	1571	Ålesund		

Fireårig tilsynsplan 2013 – 2016

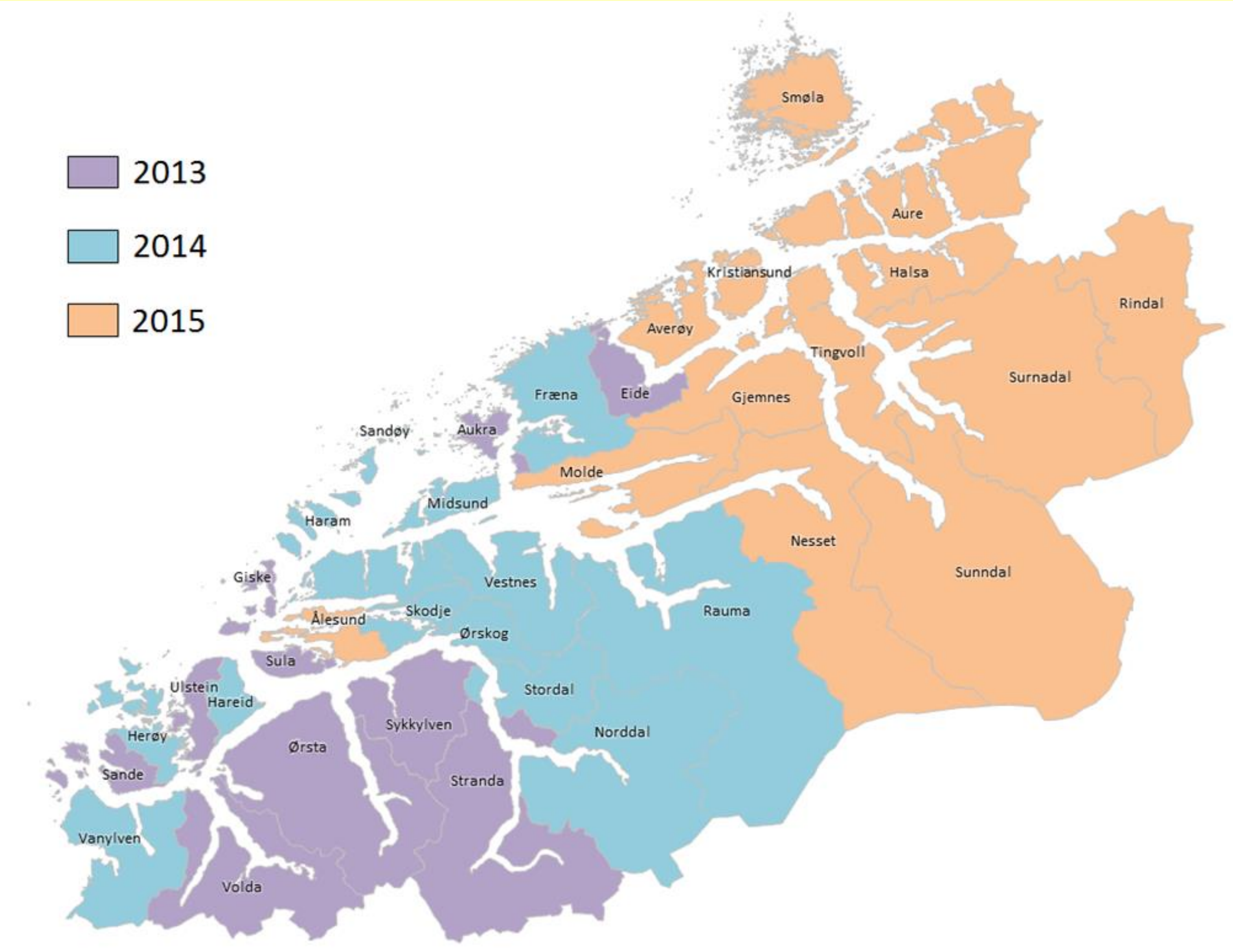

Årleg VP

Tilsyn med Ulstein kommune	Dato fastsett og varsel sendt	**Odd**		09.09.2013	
	Formøte gjennomført	**Ketil**	Odd	26.08.2013	
	Tilsyn gjennomført	**Ketil**	Odd	01.10.2013	
	Førebels rapport sendt	**Ketil**	Odd	21.10.2013	Tilbakemelding motteken 11.11.2013
	Endeleg rapport sendt	**Ketil**		18.11.2013	
	Eventuelt: Frist for plan for lukking av avvik	**Ketil**		10.01.2013	
	Tilsyn avslutta	**Ketil**		16.01.2014	
Tilsyn med Sykkylven kommune	Dato fastsett og varsel sendt	**Odd**		09.09.2013	
	Formøte gjennomført	**Ketil**	Odd	20.08.2013	
	Tilsyn gjennomført	**Ketil**	Odd	03.10.2013	
	Førebels rapport sendt	**Ketil**	Odd	21.10.2013	Tilbakemelding motteken 04.11.2013
	Endeleg rapport sendt	**Ketil**		18.11.2013	
	Eventuelt: Frist for plan for lukking av avvik	**Ketil**		10.01.2013	
	Tilsyn avslutta	**Ketil**		02.01.2013	
Tilsyn med Eide kommune	Dato fastsett og varsel sendt	**Ketil**		07.10.2013	
	Formøte gjennomført	**Ketil**		10.09.2013	
	Tilsyn gjennomført	**Ketil**	Odd	12.11.2013	
	Førebels rapport sendt	**Ketil**	Odd	06.01.2014	
	Endeleg rapport sendt	**Ketil**		14.02.2014	
	Eventuelt: Frist for plan for lukking av avvik	**Ketil**		01.04.2014	
	Tilsyn avslutta	**Ketil**			
Tilsyn med Ørsta kommune	Dato fastsett og varsel sendt	**Odd**		04.09.2013	
	Formøte gjennomført	**Ketil**	Odd	20.08.2013	
	Tilsyn gjennomført	**Ketil**	Lars	23.10.2013	
	Førebels rapport sendt	**Ketil**		04.11.2013	
	Endeleg rapport sendt	**Ketil**		02.01.2014	
	Eventuelt: Frist for plan for lukking av avvik	**Ketil**		28.02.2014	
	Tilsyn avslutta	**Ketil**			

Gjennomføring – i grove trekk

- Informasjonsbrev i januar – blant anna om tilsyn
- Uformelle forhandlingar om tidspunkt
- Formøte og formelt varsel
- Dokumentinnhenting og -gjennomgang
- Tilsynsbesøk med opningsmøte, intervju og sluttmøte
- Førebels rapport
- Endeleg rapport (eventuelt avslutning av tilsynet der-og-då)
- Eventuelt: Plan for lukking av avvik
- Eventuelt: Avslutning av tilsynet

Om formøtet

- Cirka ein time
- Rådmann, ordførar, beredskapsmedarbeidar +++
- Bakgrunn, føremål og formalitetar
- Konkret gjennomgang av gjennomføring
- Kva dokumentasjon
- Kven skal delta
- Avdramatisering!

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Om formøtet – er det rekningssvarande?

Nærleikens ferjereiser

Avreise med 0740-ferja frå Mordalsvågen

Formøte Midsund: 0815-0915

Ferje frå Dryna: 0955

Formøte Haram: 1100-1200

Ferje frå Brattvågen: 1220

Formøte Sandøy: 1430-1530

Ferje frå Finnøya: 1610 og frå Aukra 1730

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Om formøtet – er det rekningssvarande?

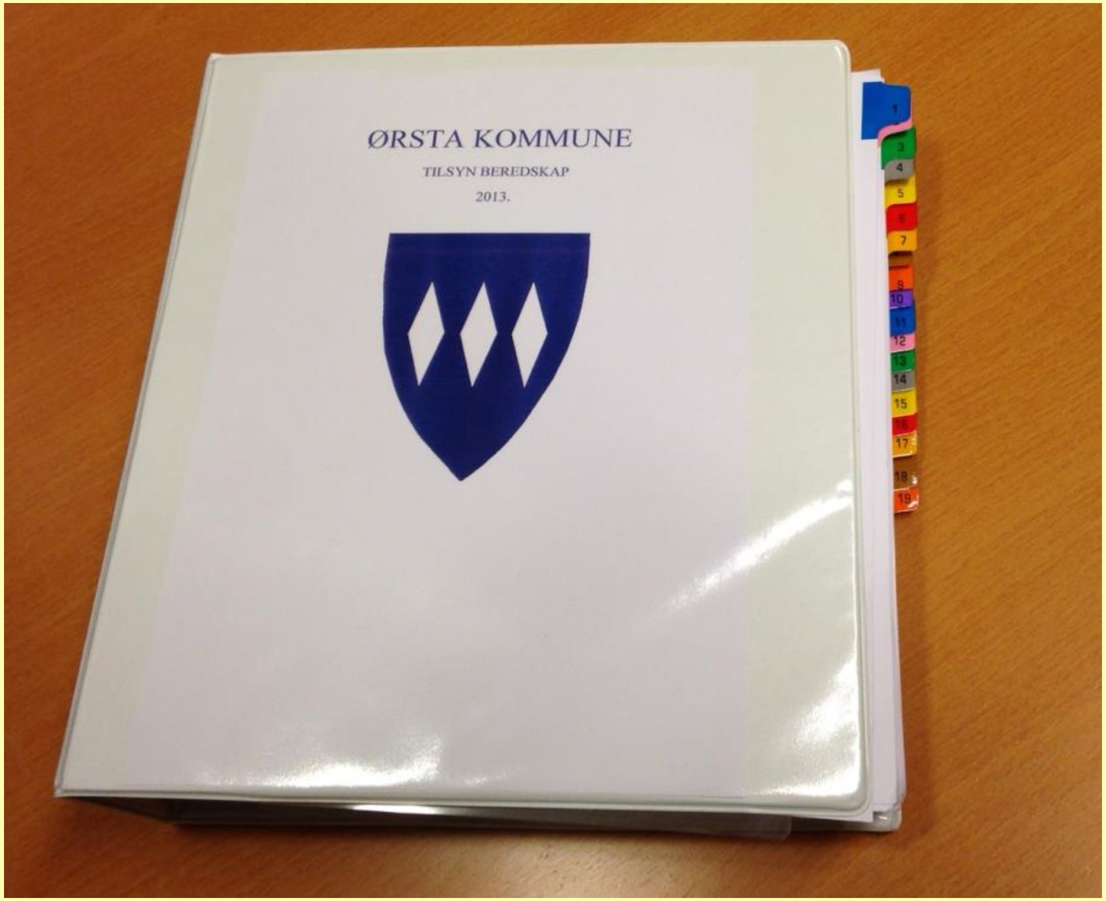

Aktuell dokumentasjon

- ROS-analysar
  - Heilskapleg, temaROS, verksemdROS, arealROS
  - Ikkje alt, men nok til å danne eit bilde
- Beredskapsplanverk
- Planstrategi, kommuneplan. Kanskje relevante komm.delplanar, reguleringsplanar ..?
- Evalueringar av øvingar og hendingar. Øvingsplan.
- Delegasjonsreglement? Leiaravtalar?
- Andre dokument som seier noko om kommunen sitt arbeid med samfunnstryggleik og beredskap …
- Internkontrolldokumentasjon, eller kvalitetssystem?
- CIM!

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Aktuell dokumentasj

- ROS-analysar
  - Heilskapleg, temaROS, verksemdR
  - Ikkje alt, men nok til å danne eit bil
- Beredskapsplanverk
- Planstrategi, kommuneplan. Kanskje rele ?
- Evalueringar av øvingar og hendingar. Ø
- Delegasjonsreglement? Leiaravtalar?
- Andre dokument som seier noko om ko og beredskap …
- Internkontrolldokumentasjon, eller kvali
- CIM!

Forskrift om kommunal beredskapsplikt

Dato	FOR-2011-08-22-894
Departement	Justis- og beredskapsdepartementet
Publisert	I 2011 hefte 9
Ikrafttredelse	07.10.2011
Sist endret	
Endrer	
Gjelder for	Norge
Hjemmel	LOV-2010-06-25-45-§14, LOV-2010-06-25-45-§15, FOR-2010-06-25-943
Kunngjort	06.09.2011 kl. 13.10
Rettet	01.01.2014 (skrivefeil i § 4 bokstav c)
Korttittel	Forskrift om kommunal beredskapsplikt

Hjemmel: Fastsatt av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap 22. august 2011 med hjemmel i lov 25. juni 2010 nr. 45 om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven) § 14 og § 15 jf. delegeringsvedtak 25. juni 2010 nr. 943.

Rettelser: 01.01.2014 (skrivefeil i § 4 bokstav c).

§ 1.*Formål*

Forskriften skal sikre at kommunen ivaretar befolkningens sikkerhet og trygghet. Kommunen skal jobbe systematisk og helhetlig med samfunnssikkerhetsarbeidet på tvers av sektorer i kommunen, med sikte på å redusere risiko for tap av liv eller skade på helse, miljø og materielle verdier.

Plikten omfatter kommunen som myndighet innenfor sitt geografiske område, som virksomhet og som pådriver overfor andre aktører.

§ 2.*Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse*

Kommunen skal gjennomføre en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse, herunder kartlegge, systematisere og vurdere sannsynligheten for uønskede hendelser som kan inntreffe i kommunen og hvordan disse kan påvirke kommunen.

Den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen skal forankres i kommunestyret.

Analysen skal som et minimum omfatte:

a) eksisterende og fremtidige risiko- og sårbarhetsfaktorer i kommunen.
b) risiko og sårbarhet utenfor kommunens geografiske område som kan ha betydning for kommunen.
c) hvordan ulike risiko- og sårbarhetsfaktorer kan påvirke hverandre.
d) særlige utfordringer knyttet til kritiske samfunnsfunksjoner og tap av kritisk infrastruktur.
e) kommunens evne til å opprettholde sin virksomhet når den utsettes for en uønsket hendelse og evnen til å gjenoppta sin virksomhet etter at hendelsen har inntruffet.
f) behovet for befolkningsvarsling og evakuering.

Kommunen skal påse at relevante offentlige og private aktører inviteres med i arbeidet med utarbeidelse av risiko- og sårbarhetsanalysen.

Der det avdekkes behov for videre detaljanalyser skal kommunen foreta ytterligere analyser eller oppfordre andre relevante aktører til å gjennomføre disse. Kommunen skal stimulere relevante aktører til å iverksette forebyggende og skadebegrensende tiltak.

§ 3.*Helhetlig og systematisk samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid*

På bakgrunn av den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen skal kommunen:

a) utarbeide langsiktige mål, strategier, prioriteringer og plan for oppfølging av samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet.
b) vurdere forhold som bør integreres i planer og prosesser etter lov 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven).

Aktuell dokumentasjon

- kommunens helhetlige ROS
- dokumentasjon på forankring i kommunestyret, for eksempel referater
- dokumentasjon på invitasjon til deltakelse i arbeidet med ROS-analysen, f.eks. kopi av brev
- dokumentasjon på kommunens oppfordring til forebyggende og skadebegrensende tiltak
- langsiktige mål, strategier og prioriteringer av samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet
- plan for oppfølging av samfunnssikkerhet og beredskap
- kommunens overordnede beredskapsplan og øvrige krise- og beredskapsplaner i kommunen, herunder andre relevante offentlige og private krise- og beredskapsplaner
- plan for opplæring i kommunens krisehåndtering
- evalueringsrapporter fra gjennomførte øvelser
- evalueringsrapporter fra uønskede hendelser i kommunen
- kommunens planstrategi og kommuneplanens samfunnsdel med handlingsdel
- organisasjonsoversikt
- rapporter fra kommunens egenkontroll, for eksempel forvaltningsrevisjonsrapport av oppfølging av arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap, herunder beredskapsplikten.
- rapporter fra andre relevante statlige tilsyn (Mattilsynet, DSB mv.)

Dokumentinnhenting og -gjennomgang

Tilsynsdagen

Intervjua – kven vil vi snakke med ..?

- **Rådmann**
- **Ordførar**
- **Beredskapskoordinator**
- Brannsjef?
- Kommunalsjef?
- Kommuneoverlege?
- Kommuneplanleggjar?
- Kommunikasjonsrådgjevar

Eventuelt ein til med vesentleg rolle eller oppgåver innanfor kommunens arbeid med samfunnstryggleik og beredskap

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Tilsynsrapporten

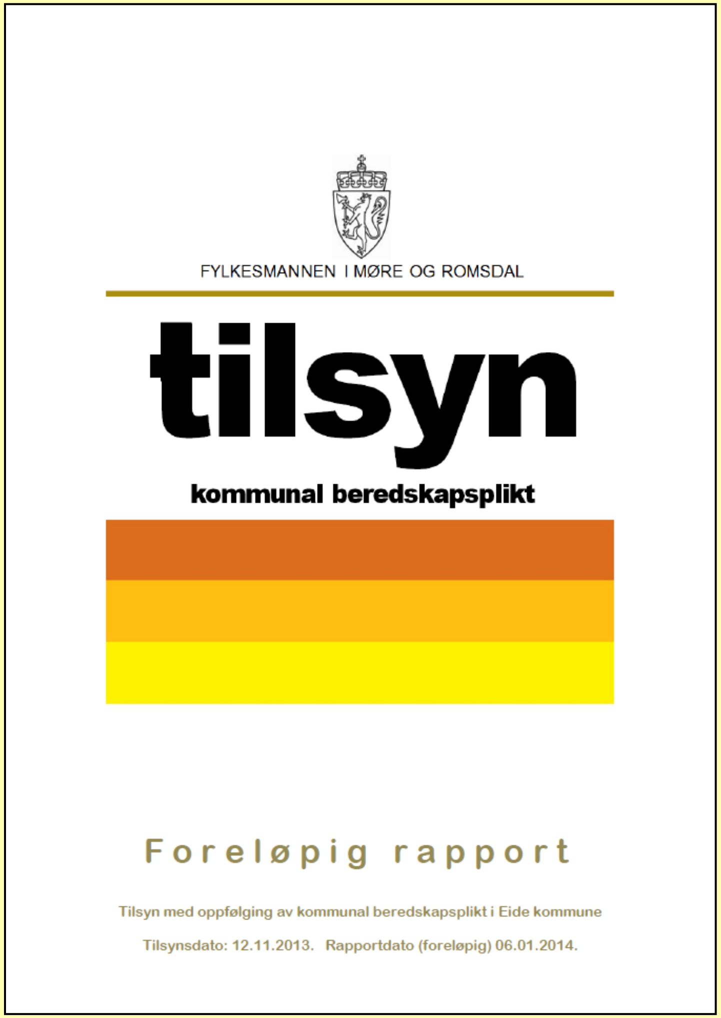
FYLKESMANNEN I MØRE OG ROMSDAL

tilsyn

kommunal beredskapsplikt

Foreløpig rapport

Tilsyn med oppfølging av kommunal beredskapsplikt i Eide kommune

Tilsynsdato: 12.11.2013. Rapportdato (foreløpig) 06.01.2014.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Rapport etter tilsyn

Kommunal beredskapsplikt

Eide kommune

Tilsynsdato: 12.11.2013

Rapportdato: 14.02.2014

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Tilsynsrapporten

Seks avvik funnet

Må rette på komuneberedskapen etter Fylkesmannens tilsyn

Eide kommune har en beredskapsplan, men denne er ikke revidert siden 2003. Fylkesmannen fant i alt seks avvik da han gransket den kommunale beredskapen. Eide må nå raskt ta grep.

ODDBJØRN HARNES
oddbjorn.harnes@r-b.no

EIDE: Fylkesmannen ber om at Eide lager en plan for når og hvordan de avdekte avvikene skal følges opp, seinest seks uker etter at tilsynsrapporten er mottatt.

I tillegg til de seks avvikene bemerker Fylkesmannen at kommunen bør vurdere å utarbeide et styringsdokument som kan fungere som en overbygning.

Mangler analyse.
Avvik nr. 1 handler om en manglende helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse. Dette er den viktigste bærebjelken i den kommunale beredskapsplikten. Dokumentet skal i samsvar med kommunen sin planstrategi gjennomføres i 2013/14. Arbeidet er ikke påbegynt, går det fram av den foreløpige tilsynsrapporten, ankommet kommunen nå på nyåret.

Ikke fastsatt mål.
Avvik 2: Eide har ikke med utgangspunkt i risiko- og sårbarhetsanalyse fastsatt langsiktige mål, strategier, prioriteringer og plan for oppfølging av samfunnssikkerhet- og beredskapsarbeidet. Behovet for dette er erkjent og fastsatt i kommunens planstrategi.

Uoppfylte krav.
Avvik 3: Eides beredskapsplan oppfyller ikke forskriftskravene om å fastsette hvem som inngår i kommunens kriseledelse, varslingslister og om å samordne og integrere øvrig planverk for beredskapen i kommunen.

Oppdatering mangler.
Avvik 4: Kommunen sin kriseplan oppfyller ikke forskriftskravet om oppdatering og revisjon. Kriseplanen er ikke oppdatert siden 2003. Kravet er at den skal revideres en gang per år.

Etterlyser system.
Avvik 5: Eide har ikke et system som sikrer at alle som er tiltenkt en rolle i kommunens krisehåndtering har tilstrekkelige kvalifikasjoner.

Mangler dokumentasjon.
Avvik 6: Kommunen kan ikke dokumentere skriftlig at kravene i forskrift om kommunal beredskapsplikt er oppfylte. I tillegg til det åpenbare – at flere dokument ikke er utarbeidet, må forskriftens § 9 også ses i sammenheng med kommuneloven § 23 nr. 2 som pålegger administrasjonssjefen et generelt internkontrollansvar, påpeker Fylkesmannen.

«Bevisst eget ansvar». Etter tilsynet er Fylkesmannens hovedinntrykk at Eide kommune er bevisst på eget ansvar og egne oppgaver innenfor samfunnssikkerhet og beredskap – også forbedringspotensialet.

Behovet for å utarbeide helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse og plan for samfunnssikkerhet er erkjent og fastsatt i kommunens planstrategi.

«Viser vilje og evne». Forskriftens krav til helhetlig ROS-analyse, helhetlig og systematisk samfunnssikkerhetsarbeid, beredskapsplanverk, oppdatering / revisjon, opplæring / øving / evaluering og internkontroll / dokumentasjon er i liten grad oppfylt. Kommunen viser imidlertid vilje og evne til å ta tak i forbedringspotensialet, skriver Fylkesmannen i sin rapport.

Krisehåndtering: Eide har en oppdatert kriseberedskap, men mangler mye på plansida. Her en del av krise- og omsorgsgruppa samlet etter ei ulykke i 2011 – (f.v.) ordfører Ove Silseth, konstituert rådmann Sverre Hovland, lensmann Jorunn Pettersen, kommunalsjef Monica Kjøl Tornes og vikarprest Erling Nerheim.
ALLE FOTO: ODDBJØRN HARNES

Rapport: Fylkesmannen har utformet førstesida av rapporten på samme vis som et visst lokalt brusmerke.

– Tar inn over oss kritikken

Ole Bjørn Moen: Rådmann i Eide.

– Per definisjon har vi gjort et lovbrudd. Vi er klar over manglene og tar inn over oss kritikken, sier rådmann Ole Bjørn Moen til Romsdals Budstikke.

EIDE: – Gjeldende beredskapsplan er fra 2003. Det sier seg sjøl at den da må være mangelfull. Vi var klar over det alt før tilsynet startet, og vi var i gang med å rette opp manglene. For ett år siden inviterte vi Rauma kommune, som nettopp hadde revidert sin plan, å komme til Eide og gi oss sine erfaringer og kunnskaper. Vi fikk god innsikt, forteller Moen.

Eide har ellers oppdatert sin tekniske sjef gjennom CIM-kurset, som er et verktøy for å organisere beredskapsarbeidet – rapportere hendelser og loggføre i CIM (styringssystem for sikkerhet og beredskap).

Ett år. Rådmannen sier arbeidet blir omfattende og krevende. Han ser for seg at det vil ta ett år å komme i mål.

– Vi er i en god dialog med fylkesberedskapssjefen og har fått tips som kan gjøre arbeidet enklere for oss.

– Hvilke fareområder ser du som de største i Eide?

– Vi har veger med stor trafikk, og mye tungtrafikk som går gjennom kommunen. Vi har ei kystlinje med deler av Hustadvika. Mer generelt kan jeg nevne hendelser som kan inntreffe på skoler eller saker i forbindelse med barnevernet eller Nav.

Oppdatert på krise. Når det gjelder krisehåndtering, mener rådmannen at Eide er helt oppdatert. Nylig er kurs gjennomført med krise- og omsorgsgruppa. Der sitter lege, prest, psykiatrisk sjukepleier, helsesøster og rådmann.

– De siste åra har gruppa vært i funksjon ved skarpe hendelser et par ganger. Jeg føler at vi er i stand til å løse de utfordringene som måtte komme, sier Ole Bjørn Moen.

Tilsynsrapporten

Smakløst av fylkesmannen

Leser i RB at fylkesmannen har utarbeidet en tilsynsrapport hvor førstesida er utformet på samme vis som et visst lokalt brusmerke. Dette må være det mest smakløse fylkesmannen noen gang har gjort og bør under ingen omstendigheter gjentas.

I. N.

---

6 NYHETER ROMSDALS BUDSTIKKE Mandag 10. februar 2014

Seks avvik funnet

Må rette på komuneberedskapen etter Fylkesmannens tilsyn

Eide kommune har en beredskapsplan, men denne er ikke revidert siden 2003. Fylkesmannen fant i alt seks avvik da han gransket den kommunale beredskapen. Eide må nå raskt ta grep.

Krisehåndtering: Eide har en oppdatert kriseberedskap, men mangler mye på plansida. Her en del av krise- og omsorgsgruppa samlet etter ei ulykke i 2011 – (f.v.) ordfører Ove Silseth, konstituert rådmann Sverre Hovland, lensmann Jorunn Pettersen, kommunalsjef Monica Kjøl Tornes og vikarprest Erling Nerheim. ALLE FOTO: ODDBJØRN HARNES

kommunens kriseledelse, varslingslister og om å samordne og integrere øvrig planverk for beredskapen i kommunen.

Oppdatering mangler. Avvik 4: Kommunen sin kriseplan oppfyller ikke forskriftskravet om oppdatering og revisjon. Kriseplanen er ikke oppdatert siden 2003. Kravet er at den skal revideres en gang per år.

Etterlyser system. Avvik 5: Eide har ikke et system som sikrer at alle som er tiltenkt en rolle i kommunens krisehåndtering har tilstrekkelige kvalifikasjoner.

Mangler dokumentasjon. Avvik 6: Kommunen kan ikke dokumentere skriftlig at kravene i forskrift om kommunal beredskapsplikt er oppfylte. I tillegg til det åpenbare – at flere dokument ikke er utarbeidet, må forskriftens § 9 også ses i sammenheng med kommuneloven § 23 nr. 2 som pålegger administrasjonssjefen et generelt internkontrollansvar, påpeker Fylkesmannen.

«Bevisst eget ansvar». Etter tilsynet er Fylkesmannens hovedinntrykk at Eide kommune er bevisst på eget ansvar og egne oppgaver innenfor samfunnssikkerhet og beredskap – også forbedringspotensialet.

Behovet for å utarbeide helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse og plan for samfunnssikkerhet er erkjent og fastsatt i kommunens planstrategi.

«Viser vilje og evne». Forskriftens krav til helhetlig ROS-analyse, helhetlig og systematisk samfunnssikkerhetsarbeid, beredskapsplanverk, oppdatering / revisjon, opplæring / øving / evaluering og internkontroll / dokumentasjon er i liten grad oppfylt. Kommunen viser imidlertid vilje og evne til å ta tak i forbedringspotensialet, skriver Fylkesmannen i sin rapport.

Rapport: Fylkesmannen har utformet førstesida av rapporten på samme vis som et visst lokalt brusmerke.

…ar inn over oss kritikken

Ole Bjørn Moen: Rådmann i Eide.

– Per definisjon har vi gjort et lovbrudd. Vi er klar over manglene og tar inn over oss kritikken, sier rådmann Ole Bjørn Moen til Romsdals Budstikke.

EIDE: – Gjeldende beredskapsplan er fra 2003. Det sier seg sjøl at den da må være mangelfull. Vi var klar over det alt før tilsynet startet, og vi var i gang med å rette opp manglene. For ett år siden inviterte vi Rauma kommune, som nettopp hadde revidert sin plan, å komme til Eide og gi oss sine erfaringer og kunnskaper. Vi fikk god innsikt, forteller Moen.

Eide har ellers oppdatert sin tekniske sjef gjennom CIM-kurset, som er et verktøy for å organisere beredskapsarbeidet – rapportere hendelser og loggføre i CIM (styringssystem for sikkerhet og beredskap).

Ett år. Rådmannen sier arbeidet blir omfattende og krevende. Han ser for seg at det vil ta ett år å komme i mål.

– Vi er i en god dialog med fylkesberedskapssjefen og har fått tips som kan gjøre arbeidet enklere for oss.

– Hvilke fareområder ser du som de største i Eide?

– Vi har veger med stor trafikk, og mye tungtrafikk som går gjennom kommunen. Vi har ei kystlinje med deler av Hustadvika. Mer generelt kan jeg nevne hendelser som kan inntreffe på skoler eller saker i forbindelse med barnevernet eller Nav.

Oppdatert på krise. Når det gjelder krisehåndtering, mener rådmannen at Eide er helt oppdatert. Nylig er kurs gjennomført med krise- og omsorgsgruppa. Der sitter lege, prest, psykiatrisk sjukepleier, helsesøster og rådmann.

– De siste åra har gruppa vært i funksjon ved skarpe hendelser et par ganger. Jeg føler at vi er i stand til å løse de utfordringene som måtte komme, sier Ole Bjørn Moen.

Typiske funn og trendar

- 10 tilsyn, 36 avvik
- 8 av 10 fekk avvik på § 9
- Cirka 6 av 10 hadde heilskapleg ROS
- Mange avvik på § 2, tredje ledd, litra f … (det sunnmørske standardavviket)
- Overraskande mykje å gå på med omsyn til § 5

- Mest bemerkelsesverdig er likevel kunnskapen, engasjementet, entusiasmen og velviljen – trass manglane i papirarbeidet.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Cirka 6 av 10 hadde heilskapleg ROS …

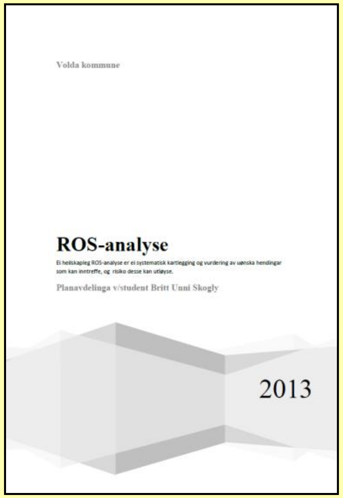

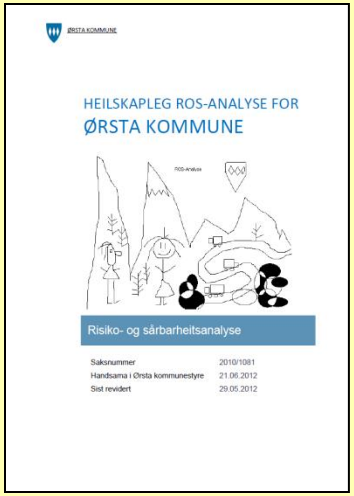

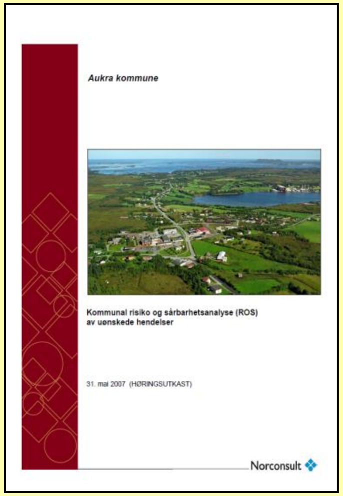

- Ingen perfekte, alle heilt greie
- Ulike tilnærmingar:
  - Enkel prosa
  - Spesialprogram
  - Kjøpe-ROS
- Generelt potensial for å legge analysane tettare opp mot forskriftskrava

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Cirka ingen hadde heilskapleg ROS …

-- som liknar spesielt mykje på den rettleiaren som snart kjem …

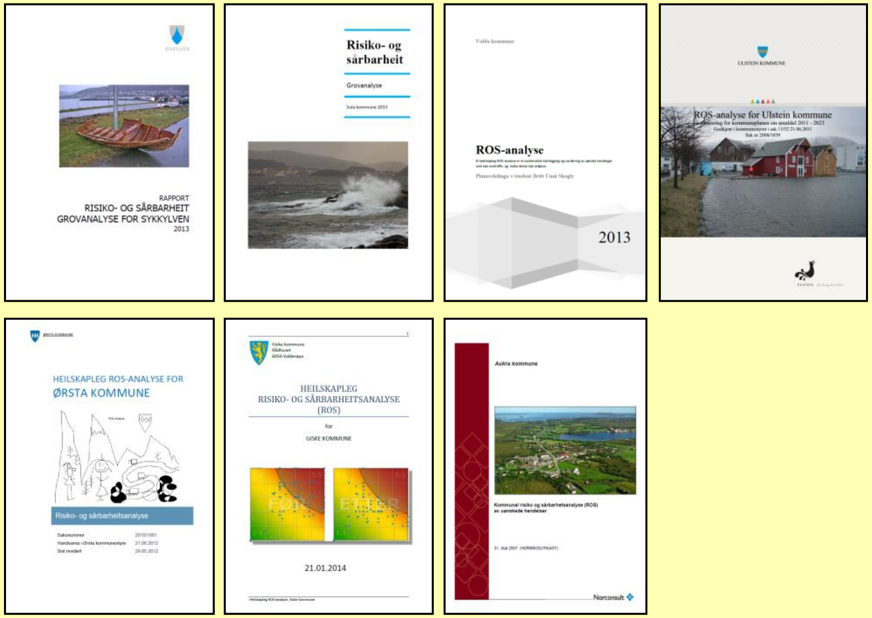

≠

Typiske funn og trendar

- Standardmerknaden:

Kommunen bør vurdere utarbeiding av ein plan eller anna styringsdokument som kan fungere som ei operativ overbygning, oversikt og ramme for kommunen sitt arbeid med samfunnstryggleik og beredskap – eit bindeledd mellom strategiske planar og ROS-analysar, beredskapsplanverk og aktivitet. Fleire av dei konkrete avvika som er avdekte i tilsynet gjeld forhold som kan ivaretakast gjennom ei slik overbygning. Det same gjeld andre konkrete forhold som ikkje oppfyller definisjonen av avvik, men der kommunen har forbetringspotensial – for eksempel:

- tydelegare rutinar for evaluering – både av øvingar og reelle hendingar
- tydelegare rutinar for planrevisjon og plansamordning
- tydelegare rutinar for faste møte i kriseleiinga og beredskapsrådet

Eller heilt generelt: Tydelege rutinar for korleis Ørsta kommune sin beredskapsorganisasjon skal drivast og vedlikehaldast.

Oversikt, system og styring …

Look to Sykkylven! :-)

Ikkje eksplisitt pålegg om å ha eit slikt dokument , men er eit godt utgangspunkt for å dokumentere pålegga i bl.a.

- (§ 3 Heilskapleg og systematisk)
- § 6 Oppdatering og revisjon
- § 7 Opplæring og øving
- § 8 Evaluering
- § 9 Dokumentasjon
- (§ 10 Tilsyn)

Beredskapsoversyn
i
Sykkylven

SYKKYLVEN

Sykkylven kommune

Oversikt, system og styring …

Look to Norddal! :-)

Norddal kommune – ein verdsarvkommune

Kvalitetssikringssystem for beredskapsarbeidet

Målsetting

Målsettinga er at systemet sikrar at beredskapsarbeidet vert gjennomført på ein slik måte at det oppfyller krava i lov og forskrift.
Vidare skal systemet sikre ei god implementering av beredskapsarbeidet i organisasjonen, godt samarbeid med andre offentlege og private aktørar, samt tilfredsstillande trening av personell som har roller i beredskapsarbeidet.

Kvalitetssikringssystemet ligg saman med resten beredskapsdokumentasjonen i CIM.

Kvalitetshjulet

Kvalitetssikringssystem beredskap – Norddal kommune 1

Norddal kommune – ein verdsarvkommune

Beredskapsmelding 2014

Beredskapsmeldinga omfattar arbeidet med samfunnstryggleik og beredskap i Norddal kommune i perioden 2010 – 2014, og etterfølgjer førre beredskapsmelding som var handsama i kommunestyret 27.05.2010 i sak 27/10.

Beredskapsmeldinga har som føremål å gje ei orientering om kommunen sitt arbeidet innanfor dette fagområdet, og korleis Norddal kommune sitt arbeid vert sett inn i ein større heilskap nasjonalt, regionalt og lokalt.

Samfunnstryggleik og beredskap er ei oppgåve som krev overordna forankring, og det er rådmann som har det overordna beredskapsansvaret. Det daglege arbeidet er delegert til beredskapsansvarleg. Ordførar er leiar i kriseleiinga. Det handlar om å vere førebudd på ein uføresett krisesituasjon med fare for liv og helse. Førebuinga inneber oppdatert kunnskap om forhold som kan forårsake faresituasjonar, evne til risikoforståing, organisering av rett personell og ressursar, samt gjennomføringsevne til å takle ein faresituasjon for å redusere skadeomfang. Samhandling og rolleavklaringar er difor ein sentral del av arbeidet. Tydleg planverk er heilt avgjerande.

Beredskapsarbeidet er ei lovpålagt oppgåve som har vorte tydlegare dei seinare åra:
- ✓ Lov om kommunalberedskapsplikt osb. (sivilbeskyttelseslova) §§ 14 og 15
- ✓ Forskrift om kommunal beredskapsplikt
- ✓ Særlover og forskrifter, t.d. helseberedskapslova med forskrifter, drikkevassforskrifta samt forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen.

Etter endringa i lovverket om kommunal beredskapsplikt vert det stilt strengare krav til kommunen sitt ansvar og oppgåver. Auka forventningar til myndigheitene si handtering av alvorlege hendingar fører til større utfordringar for kommunen i beredskapsarbeidet. Utfordringane er særleg knytt til naudsynte tenesteområde som infrastruktur, skule og sjukeheim.

Samfunnstryggleiks- og beredskapsarbeidet nasjonalt

Øvste mynde er lagt til Justis- og beredskapsdepartementet som skal vere fast leiardepartement i sivile nasjonale kriser om ikkje regjeringa sitt kriseråd bestemmer noko anna. Departementet har i tillegg samordningsansvar for samfunnet sin sivile tryggleik og ansvar for tilsynsarbeid gjennom Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, Nasjonal

1

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Norddal kommune

– ein verdsarvkommune

Kvalitetssikringssystem for beredskapsarbeidet

Målsetting

Målsettinga er at systemet sikrar at beredskapsarbeidet vert gjennomført på ein slik måte at det oppfyller krava i lov og forskrift.
Vidare skal systemet sikre ei god implementering av beredskapsarbeidet i organisasjonen, godt samarbeid med andre offentlege og private aktørar, samt tilfredsstillande trening av personell som har roller i beredskapsarbeidet.

Kvalitetssikringssystemet ligg saman med resten beredskapsdokumentasjonen i CIM.

Kvalitetshjulet

Lovheimel for beredskapsarbeidet

Sivilbeskyttelseslova av 25. juni 2010
Forskrift om kommunal beredskapsplikt av 22. august 2011

Ansvarsfordeling for beredskapsarbeidet

Leiar i kriseleiinga
Ordførar er leiar i kriseleiinga, og kommunen sitt ansikt utad i ein krisesituasjon. Det kan likevel oppstå situasjonar der verksemdsleiarar må informere om situasjonen på si verksemd.

Beredskapsansvarleg
Rådmann har det overordna ansvaret for alt beredskapsarbeidet i Norddal, og skal
- ✓ Syte for at overordna beredskapsplan for Norddal vert vedlikehalde etter retningslinjene i kvalitetssikringssystemet.
- ✓ Delta i kriseleiinga.

Beredskapsleiar
Beredskapsleiar har det daglege arbeidet med beredskap i Norddal kommune.
Beredskapsleiar skal vere den utøvande funksjon for beredskapsansvarleg.
Denne funksjonen ligg i dag hos kultursjef.

I tillegg til å bistå beredskapsansvarleg har beredskapsleiar følgjande funksjonar:
- ✓ Syte for a t beredskapsarbeidet blir gjort kjent i organisasjonen
- ✓ Ta initiativ til arbeid med identifisering av risiko, gjennomføring av ROS-analysar og etablering av tiltakskort.
- ✓ Gjere prioriteringar i beredskapsarbeidet.
- ✓ Følgje opp kvalitetssystemet.
- ✓ Bistå rådmann med planlegging og gjennomføring av øvingar.
- ✓ Delta i kriseleiinga.
- ✓ Vere oppdatert på beredskapsarbeid.
- ✓ Vere kontaktperson mot Fylkesmannen i det praktiske beredskapsarbeidet.

Verksemdsleiarar
- ✓ Verksemdsleiarar er ansvarleg for at beredskapsplanar knytt til verksemda blir vedlikehaldne, og gjort kjent.
- ✓ Planverk skal gjennomgåast ein gong i året på personalmøte.
- ✓ Verksemdsleiar skal bidra i ROS-analysearbeid som vedkjem verksemda.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Årshjul

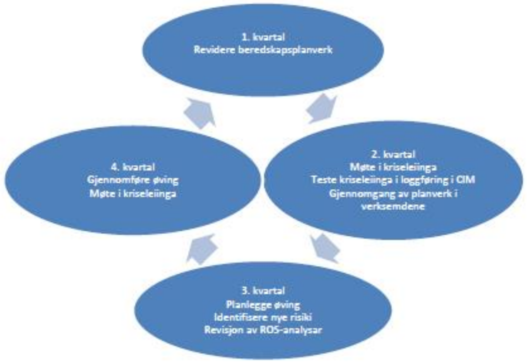

Planverk

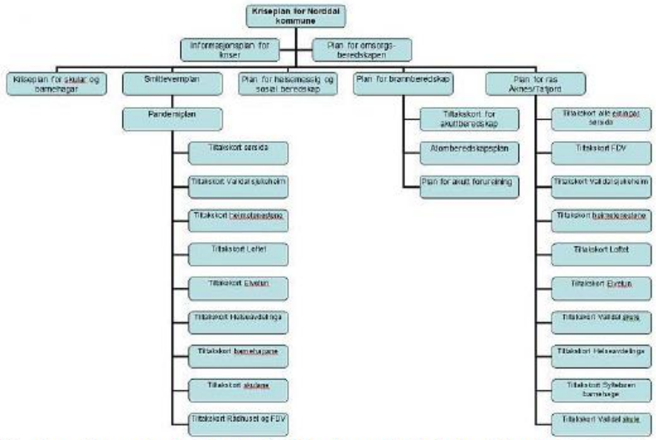

Kriseplan og informasjonsplan for kriser skal årleg gjennomgåast og justerast i løpet av første kvartal. Dei andre planane blir gjennomgått og revidert minst kvart fjerde år.

Øvingar

Fullskalaøving med markørar og deltaking av aktuelle aktørar i kommunen
Minst 4. kvart år. Kan med fordel kombinerast med øvingar i regi av Fylkesmannen, brannvesenet, politiet eller helsetenesta.
Ein dag må settast av til øving og evaluering. I tillegg kjem tid til førebuing, planlegging og endeleg evaluering.

Øving med kriseleiing og sekretariat
Minst annakvart år.
Ein halv dag må settast av til gjennomføring og evaluering.

Øving på bruk av CIM
Minst ein gong i året for kriseleiing og sekretariat.
Tilfeldig utsending av melding frå CIM der kriseleiing og sekretariat skal respondere med loggføring i CIM.

Opplæring av tilsette

Grunnopplæring / gjennomgang av beredskapsarbeid
Kriseleiinga
Beredskapssekretariatet
Omsorgsberedskapsgruppa

Det skal settast av tid til ein grundig gjennomgang kvart 4. år.
Beredskapsplanverket skal gjennomgåast årleg etter revidering for å avdekke om nye moment skal med.
Ved nytilsettingar skal det takast ein gjennomgang innan 6 månader.

Kursing i CIM

Årleg gjennomgang av CIM for
Kriseleiinga
Beredskapssekretariatet
Omsorgsberedskapsgruppa

Opplæring av einskildpersonar ved behov.

Informasjon til leiarar
Det skal orienterast på leiarmøte minst ein gong i året etter at beredskapsplanverket er rullert.
Leiarane er ansvarleg for å formidle vidare ut i verksemdene.

Befolkningsvarslingssystem

Kommunen har eige system der ein raskt kan varsle innbyggjarane via fasttelefonar og sms om det oppstår ei uønskt hending.

Det skal minst to gongar i året takast ein gjennomgang av systemet slik at ein er trygg og operativ den dagen ein treng å handle.

ROS-analysar

Heilskapleg ROS-analyse
Første gong vedteken i kommunestyret 13.10.2011.
ROS-analysen er ein del av rammeverket for arbeidet med kommuneplanen.
Revisjon skal skje i samband med revisjon av arealdelen til kommuneplanen.

ROS-analyse for straum
Første gong vedteken av kommunestyret 31.05.2012.
Analysen er eit supplement til «Heilskapleg ROS-analyse for Norddal kommune».

ROS-analyse for kommunikasjon
Første gong vedteken i kommunestyret 20.06.2013.
Analysen er eit supplement til «Heilskapleg ROS-analyse for Norddal kommune».

ROS-analyse for IKT og telefoni
Arbeidet er i gang.

Det er utarbeidd ei lokal rettleiar for gjennomføring av ROS-analyser. Denne må implementerast ut i heile organisasjonen.

Oversikt, system og styring …

Look to Sula! :-)

NORGE
OSLO